

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
4. Názov projektu	Inovujeme a vzdelávame pre prax
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z527
6. Názov pedagogického klubu	14b Klub učiteľov FG
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Dana Janečková
8. Školský polrok	september 2021 - január 2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	https://iavpp.spsbj.sk

10.

Úvod: V mesiacoch september 2021 až január 2022 školského roka 2020/2022 zasadal pedagogický klub Finančnej gramotnosti 10 krát. Členovia klubu sa stretávali prezenčne v pravidelných intervaloch, dva krát v mesiaci, v učebni č.35, ktorá je vybavená didaktickou a výpočtovou technikou s pripojením na internet.

Témy stretnutí prebiehali podľa schváleného plánu na ktorých sme analyzovali témy:

- Základné pojmy a kategórie financií
- Deň Finančného spotrebiteľa
- Využívanie financií
- Otvorená hodina finančnej gramotnosti
- Ekonomické rozdiely medzi fungovaním jednotlivca a rodinou
- Bohatstvo osobných hodnôt, priorít a cieľov
- Základné etické súvislosti problematiky bohatstva a chudoby
- Solidarita a filantropia
- Harmonizácie osobných, rodinných a spoločenských potrieb
- Evidencia príjmov a výdavkov

Vytvorený materiál počas diskusií, analýz, aktivít aplikovaním metodických postupov, pedagogických skúseností s jednotlivými témami, technikami a aktivitami s odporúčaniami pre kolegov vráťte výstupov, na ktorých členovia pracovali počas stretnutí, sa stali užitočným materiálom a prínosom v jednotlivých odboroch.

Stručná anotácia:

Naprieč stretnutiami sa členovia klubu venovali základným pojmom a kategóriám financií, ktoré vyplývajú z Národného štandardu finančnej gramotnosti ver.1.2. , dostupným zdrojom a diskusií o spôsobe ich implementácie vo vyučovaní, s dôrazom na medzipredmetové vzťahy a s využitím aktuálnych dostupných materiálov.

Dominantnou témou druhého stretnutia bol finančný spotrebiteľ. V kontexte spotrebiteľa a spotreba boli zaujímavé závery , analýzy interpretácií financií spracované NBS. Ochrana spotrebiteľa na európskej úrovni v rámci analýz Európskej banky a postupy, ako reklamovať výrobok v priestore EU.

Medzi aktivitou svoju popularitu vykazuje otvorená hodina, v rámci ktorej sa spracovala téma z oblasti finančnej gramotnosti - Analýza využívania financií.

V ďalšom sme viedli diskusiu o ekonomických rozdieloch medzi fungovaním jednotlivca a rodinou. Išlo predovšetkým o hľadanie odpovedí na nasledujúce otázky:

- Aké sú rozdiely medzi osobným a rodinným rozpočtom?
- Zvykneme finančne plánovať?
- Aká môže byť bilancia osobného rozpočtu?

Prišla na rad aj úloha: zistiť rozdiel medzi osobnými hodnotami a finančnými cieľmi ľudí.

Témou siedmeho stretnutia bola Základné etické súvislosti problematiky bohatstva a chudoby. Podrobnejšie sme sa venovali vybraným pojmom bohatstvo, chudoba, typy chudoby. Diskutovali sme o príčinách a dôsledkoch chudoby v krajine. Snažili sme sa prísť na nejaké riešenia, ktoré sme porovnali s riešeniami NBS. Bližšie sme sa pozreli na situáciu na Slovensku, v jednotlivých regiónoch ale aj čas sme venovali jednotlivcovi. V predposlednej časti sme sledovali situáciu vo svete. Porovnávali sme Slovensko s ostatnými krajinami. V závere sme pracovali s aktivitami pre žiakov k tejto téme.

Témou ôsmeho stretnutia bola solidarita a filantropia. Charita a dobročinnosť počas Vianoc, počas celého roka, firemná politika filantropie, zoznam charitatívnych organizácií.

V deviatom stretnutí sme podľa plánu analyzovali potreby - Harmonizácie osobných, rodinných a spoločenských potrieb. Príprava otvorenej hodiny, v rámci ktorej by sa spracovala téma z oblasti finančnej gramotnosti - Harmonizácie osobných, rodinných a spoločenských potrieb.

V priebehu stretnutia sa vychádzalo z materiálov Ministerstva školstva <https://www.minedu.sk/data/att/11358.pdf>, oblasť ekonomiky a ekonómie <https://www.euroekonom.sk/ekonomika/vseobecna-ekonomicka-teoria/potreby-a-statky/>, <https://www.euroekonom.sk/financie/> a vlastnej tvorby.

Posledné stretnutie - analýza pojmov príjmy a výdavky, diskusia v danej oblasti a následne príprava učebných materiálov , ktoré by bolo možné využiť vo výchovno vzdelávacom procese.

Pri napĺňaní programu stretnutia členovia vychádzali okrem iných zdrojov hlavne z Metodiky pre zapracovania a aplikácie tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl, konkrétne téma 2. Plánovanie , príjem práca, čiastková kompetencia 2 Finančný plán .

Kľúčové slová:

Národný štandard finančnej gramotnosti ver.1.2, Slovník základných pojmov, Implementácia pojmov – Krížovky, dopĺňovačky a ošesmerovky, Finančný spotrebiteľ, Reklamácia výrobku, Spotrebiteľ v EU, Európska banka, metodika, aktivizujúce metódy, kľúčové kompetencie,

štruktúra vyučovacej jednotky, inflácia, rozpočet, finančné plánovanie, bilancia rozpočtu, diskusia, bohatstvo, chudoba, typy chudoby, majetok, Štatistický úrad SR, NBS (národná banka Slovenska), Purposegames.com, filantropia, solidarita, prerozdelenie, charita, nezisková organizácia, analýza finančných produktov na trhu a ich praktické využitie, slovník základných pojmov, implementácia pojmov - finančný trh, analýza potrieb v domácnosti, poistenia, sporenia, úvery a pôžičky, finančné zabezpečenie detí a rodiny, príjmy, výdavky, rozpočet, finančný plán, finančná sloboda, cash flow.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Tento výstup predstavuje stručné zhrnutie z jednotlivých stretnutí a príklad výstupov, výsledkov práce členov klubu z jednotlivých stretnutí.

Jadro: Popis témy/problém

V ďalšej, v poradí už tretej desiatke stretnutí, ktoré pokračujú v rámci prebiehajúceho projektu, sa členovia klubu opätovne oboznámili s plánom práce pedagogického klubu FG na ďalšie polročné obdobie a stanovili si termíny stretnutí klubu v prvom polroku šk. r. 2021/2022. Po predchádzajúcich panemických opatreniach v minulom školskom roku sme už boli pripravení podľa potreby organizovať stretnutia v oboch režimoch, či už dištančne, alebo prezenčne. Pričom sme zachovali osvedčený model dvoch stretnutí každý mesiac. Diskutovali o výstupoch v rámci stretnutí tak, aby im slúžili ako podporný materiál pri implementácii cieľov finančnej gramotnosti a rozvíjaní finančných kompetencií žiakov. Členovia sa dohodli na vzájomnej spolupráci na stretnutiach a spracovaní tém v rámci svojich aprobačných predmetov a študijných odborov.

Nadalej medzi hlavné materiály patria stránka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu minedu.sk, ktorá obsahuje zverejnené dokumenty dôležité pre implementáciu FG do vyučovacieho prostredia: Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) aktuálna verzia 1.2 účinná od 1.9.2017, Metodika finančnej gramotnosti s účinnosťou od 1.9.2018. A ďalšie užitočné linky, ktoré sa týkajú tém aktuálnych pre druhý polrok stretnutí. Populárne sa stali aj relácie **INVESTUJEME** na TA3 a relácia **PENIAZE** na RTVS, ktoré prinášajú aktuálne témy z oblasti finančnej gramotnosti, krátko a výstižne orientujú diváka vo svete financií.

Je to veľmi názorná a prístupná forma k popularizácii témy a je možné ju so žiakmi sledovať počas vyučovania z archívu daných televízií. Pri absolvovaní plánovaných aktivít so žiakmi na hodinách, kde v rámci predmetu je implementovaná aj prierezová téma Finančná gramotnosť, sa táto forma prezentácie aktuálnych tém so zaujímavými odborníkmi z rôznych oblastí veľmi osvedčila. Počas stretnutia sme aktualizovali odborné termíny z oblasti financií v slovníku základných pojmov, ktorého úlohou je pomôcť učiteľom a hlavne žiakom zorientovať sa v odbornej terminológii finančnej gramotnosti, rozvíjať ju v predmetoch vo všeobecnom aj odbornom vzdelávaní vo všetkých študijných odboroch.

aktívnym vysvetľovaním a používaním jednotlivých odborných aj bežne sa vyskytujúcich pojmov v rámci aktivít na vyučovacích hodinách.

Peniaze

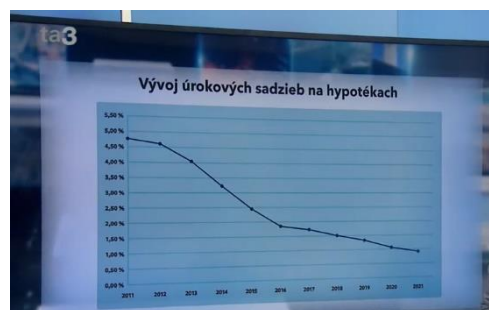
Utorok 21.09.2021 21:50

Ako s peniazmi narábať, ako ich zarobiť, investovať a ako o ne neprísť.

Obrázok 1. Relácia Peniaze RTVS

Obrázok 2. Relácia TA3 Investujeme

Aj v tomto období prebiehala implementácia finančnej gramotnosti do vyučovacieho procesu podľa už zakomponovaných tém v rámci jednotlivých tematických výchovno - vzdelávacích plánov pre dané predmety a odbory podľa aprobácie členov klubu. Tá prebiehala podľa kľúčového dokument - Národný štandard finančnej gramotnosti ver.1.2, ktorý bol schválený dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

Na pripomenutie - NŠFG je usporiadaný do šiestich tém: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov; Plánovanie, príjem a práca; Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov; Úver a dlh; Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie. Jednotlivé témy sú v ňom rozpísané do čiastkových kompetencií, pre tri úrovne, pre našich žiakov je aktuálna tretia úroveň. Na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

Témou stretnutia č.1 Základné pojmy a kategórie financií. Opierali sme sa o slovník základných pojmov, ktorého úlohou je pomôcť učiteľom a hlavne žiakom zorientovať sa v odbornej terminológii finančnej gramotnosti, rozvíjať ju v predmetoch vo všeobecnom aj odbornom vzdelávaní vo všetkých študijných odboroch. Ide o prirodzené začlenenie finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu aktívnym vysvetľovaním a používaním jednotlivých odborných aj bežne sa vyskytujúcich pojmov v rámci aktivít na vyučovacích hodinách.

Vhodnou aktivitou na upevnenie pojmov z finančnej gramotnosti sú tajničky, osemsmerovky alebo doplňovačky. Podľa časovej náročnosti, rozsahu osvojených, resp. upevňovaných pojmov ako aj nástrojov na ich vytvorenie, resp. následne vyplnenie vyberáme.

Osemsmerovka:

Osemsmerovka: Nájdite všetky investičné pojmy (14s)

L	A	G	T	S	I	O	P	O	K	L	A	T
A	I	C	K	N	A	S	E	R	R	A	D	O
K	Y	K	L	O	P	K	N	I	E	L	A	P
C	A	A	V	C	S	O	Á	Z	A	H	M	I
I	S	S	F	I	Y	N	L	I	J	T	O	N
A	T	A	Z	R	D	L	E	K	B	Y	K	V
P	O	K	N	Á	B	I	W	O	V	K	N	E
S	R	Z	C	N	A	D	T	R	O	A	A	S
T	E	R	M	O	H	L	P	A	T	D	B	T
N	I	K	O	I	O	H	R	B	N	L	F	O
E	L	D	Z	C	L	O	D	E	T	O	X	R
T	O	N	O	K	A	P	D	K	R	T	P	N
I	V	O	L	A	T	I	L	I	T	A	I	A
M	U	F	Z	O	V	S	Y	M	B	O	L	D
E	B	E	L	I	E	N	K	O	G	R	O	O
T	V	I	D	E	P	O	Z	I	T	Á	R	M
U	P	O	Z	I	C	T	A	K	T	O	O	A

Slovník pojmov v investovaní

DIVIDENDA = peňažný podiel z čistého zisku akciovej spoločnosti vyplácaný akcionárom
DLHOPIS = cenný papier, ktorý predstavuje záväzok dlžníka voči veriteľovi
LIKVIDITA = schopnosť firmy premeniť majetok na peniaze
INVESTOR = osoba, ktorá sa rozhodne časť svojich financií investovať na finančnom trhu
RIZIKO = neistota budúceho výnosu pri investovaní
ZISK = kladný rozdiel medzi celkovými výnosmi (príjmami) a celkovými nákladmi (výdavkami) podniku alebo investície
VOLATILITA = miera kolísania hodnoty aktíva, alebo jeho výnosu
FOND = súhrn finančných prostriedkov
DEPOZITÁR = banka, ktorá schvaľuje a kontroluje každú transakciu
AKCIONÁR = osoba, ktorá vlastní cenné papiere
PENÁLE = finančná pokuta
AKCIA = cenný papier vyjadrujúci podiel na základnom imaní
EMITENT = vydavateľ cenných papierov, či už fyzická, alebo právnická osoba
SANKCIA = finančný postih vo forme pokuty

Materiál nadácie Partners slúži ako vzorový pre vytváranie vlastných aktivít podľa zamerania a zadania spracovanej témy. Je možné využiť túto aktivitu aj v kombinácii na upevnenie alebo osvojenie nových slovíčok v cudzom jazyku ako aj odborných predmetoch.

Krížovka:

Táto netradičná forma slúži na zopakovanie základných pojmov z finančnej matematiky. V krížovke je uvedená tajnička a úlohou žiakov je doplniť do nej slová ľubovoľnej dĺžky aj s legendou.

Zadanie krížovky:

Do krížovky doplňte matematické pojmy a vysvetlite ich. Slová sa nesmú opakovať (ani s tajničkou), musia to byť podstatné mená v základnom tvare. Za každé slovo získate 1 bod, za vysvetlenie spolu 3 body. Ak aspoň 3 slová budú z finančnej matematiky, získate navyše 2 body. Na vypracovanie máte 10 minút.

						M						
						I						
						E						
						R						
						A						

Riešenie:

Každý žiak vytvoril vlastnú krížovku. Ukážka jedného riešenia:

1: Súčin rovnakých činiteľov.

2: Základný kapitál - to čo vložíme na začiatku (do banky).

3: Ten, kto požičiava peniaze.

4: Odmena za to, že napr. banka môže používať naše peniaze.

5: Rovnosť dvoch výrazov s premennou, našou úlohou je určiť x tak, aby daná rovnosť platila.

Žiakov treba upozorniť na rizika:

- nedostatočné vysvetlenie pojmov,
- stanoviť min. počet pojmov z finančnej matematiky

Nástroje:

Na vytvorenie môžeme použiť textový editor, tabuľkový kalkulačtor, CrosswordEditor, CwdStudio, Soringpcrepair, Kahoot a iné.

Druhé stretnutie bolo zamerané na tému Deň finančného spotrebiteľa.

Národná banka Slovenska upozornila na práva spotrebiteľa v roku 2016, kedy sa konal 1. ročník podujatia „Dni finančného spotrebiteľa“. Nosnou témou pre rok 2019 bolo: Ako sa má správať zodpovedný spotrebiteľ?

Študenti základných škôl, stredných škôl, vzdelávací pracovníci a seniori si rozšírili svoje praktické vedomosti v oblasti finančnej gramotnosti, ktoré im pomôžu zvládnuť existujúce nástrahy vo svete financií.

Cieľom je:

Na stránkach NBS

<https://registre.nbs.sk/formulare/kvizfg/?id=PUBLIC#!>, je k dispozícii kvíz finančnej gramotnosti. Otázky vychádzajú z reálnych životných situácií v oblasti finančnej gramotnosti a ochrany finančného spotrebiteľa. Kvíz pozostáva z jedinečnej kombinácie 10 otázok, pričom každá otázka ponúka tri možné odpovede. Po označení odpovede stačí stlačiť tlačidlo „Vyhodnotiť odpoveď“. Respondent tak zistí, či odpovedal správne alebo nesprávne. Zároveň si prečíta vysvetlenie a zdôvodnenie správnej odpovede. Keď odpovedi porozumie, stlačením tlačidla „Pokračujte na ďalšiu otázku“ sa zobrazí ďalšia otázka. Po vyhodnotení 10 otázok, a po stlačení tlačidla „Skončiť a vyhodnotiť kvíz“ sa respondent dozvie počet dosiahnutých bodov v kvíze finančnej gramotnosti, ako aj s celkový čas zodpovedania otázok. Táto aktivita je vhodná pre žiakov na všetkých predmetoch, na rýchle otestovanie sa.

Vhodné je overiť vedomosti študentov a použiť pri tom testovanie pomocou online aplikácie getkahoot.it kde na kontrolné otázky majú žiaci možnosť odpovedať priamo cez svoje smartfóny. Zamerali sme sa na analýzu interpretácií financií NBS.

1:							M	o	c	n	i	n	a
2:							I	s	t	i	n	a	
3:						v	E	r	i	t	e		
4:						ú	R	o	k				
5:	r	o	v	n	i	c	A						

☐ Zjednotiť pravidlá v členských štátoch.

☐ Ochrana podnikateľov.

☐ Zabezpečiť slobodné a informované ekonomické rozhodovanie spotrebiteľov.

NBS vydáva každoročne Správu o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom v oblasti ochrany spotrebiteľa, aktuálna je zverejnená za rok 2020. Okrem iného sa v nej dozvieme, ako vyzerá organizačná štruktúra úseku dohľadu a finančnej stability. Vid' obr.1. A organizačná štruktúra úseku dohľadu a ochrany finančného spotrebiteľa. Táto informácia poslúži v prípade potreby komunikácie s príslušnou štruktúrou.

Je dobré upozorniť žiakov aj na „Zásady reklamácie chybného výrobku“.

Spotrebiteľ pri kúpe očakáva, že výrobok je v bezchybnom stave. Ak bol spotrebiteľovi dodaný výrobok s chybami (zákon používa pojem „vady“), môže si svoje práva uplatniť v rámci reklamačného konania. Obsahom tohto manuálu pre spotrebiteľov sú kľúčové informácie, ktoré sa týkajú chybných (vadných) výrobkov, reklamácie a povinností predávajúceho po predaji chybného (vadného) výrobku.

Chybný (vadný) výrobok

Ak bol spotrebiteľovi dodaný výrobok s chybami, môže si svoje práva uplatniť v rámci reklamačného konania. Spotrebiteľ musí preukázať, že si výrobok zakúpil u predávajúceho, u ktorého reklamáciu uplatňuje, a kedy tento výrobok zakúpil.

Praktická rada

Zákon neustanovuje, akým dokladom sa preukazuje, že výrobok bol u predávajúceho skutočne zakúpený. Najlepšie je predložiť originál dokladu o kúpe alebo záručný list, v niektorých prípadoch by mohol byť postačujúci napríklad aj len výpis z účtu.

Postup pri reklamacii

1. Zistenie chyby (vady)

2. Overiť, či je výrobok ešte v záručnej dobe – napr. z dokladu o kúpe, záručného listu

3. Uplatniť reklamáciu:

- do uplynutia záručnej doby,
- pripraviť si: výrobok a doklad o kúpe alebo iné potvrdenie o nákupe,
- u predávajúceho, u ktorého bol výrobok zakúpený (v ktorejkoľvek jeho prevádzkarni, v ktorej je prijatie reklamácie možné), alebo u osoby určenej na vykonávanie záručných opráv (uvedený v záručnom liste),
- opísať chybu (vadu) výrobku.

Praktická rada

Uplatnenie reklamácie je pre spotrebiteľa bezplatné. Spotrebiteľ si navyše v prípade oprávnenej reklamácie môže voči predávajúcemu uplatňovať všetky nevyhnutné náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práv zo zodpovednosti za vady.

Ak spotrebiteľ nie je spokojný s výsledkom vybavenia jeho reklamácie, môže spor s predávajúcim riešiť mimosúdne alebo súdnou cestou:

- Alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov

- Spotrebiteľské združenia
- Európske spotrebiteľské centrum (ESC)
- Mediácia
- Spotrebiteľský rozhodcovský súd
- Súdy

Viac na https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_ako-reklamovat-chybny-vadny

Členovia vychádzali okrem metodiky a základných zásad vyučovacieho procesu aj z Metodiky pre zapracovania a aplikácie tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov stredných škôl a dlhodobej analýzy finančného trhu. Výber témy vychádzal z aktuálnej národohospodárskej situácie.

Pri téme „Využívanie financií“ treba poznamenať, že najlepšie je ísť vlastným príkladom a preto si každý člen klubu spracoval tabuľku, v ktorej si vypísal príjmy a výdaje za mesiac vo svojej rodine, možnosť ušetrenia financií na využitie vo forme investícií do budúcnosti a svoje ciele, ktoré by daným sporením chcel dosiahnuť a za aký čas. Aktuálna situácia zdražovania, vysoká miera inflácie a postupné odkrývanie výhod v prípade jednotlivca a skupiny. Jednoznačne je teraz ekonomicky výhodné myslieť aj na budúcnosť svojich detí a investovať do fondov prípadne realít rôznych druhov.

Využívať aktivizujúce metódy je odporúčanie pri tejto téme.

Tak sme si zopakovali:

Aktivizujúce metódy by mali byť tie, ktoré podporia aktívnu účasť a spoluúčasť žiaka na získaní vedomostí a poznatkov.

Vychádzajú z:

- aktívnosť učenia sa – každý žiak je do učenia aktívne zapojený vlastnou činnosťou a myšlienkovou aktivitou
- konštruktívnosť – stavia na skúsenostiach žiaka, jeho vedomostiach, spôsobilostiach a zručnostiach, učenie je vytváraním (konštrukciou) nových a ich zabudovaním do existujúceho poznatkového systému
- kumulatívnosť – vedomosti, spôsobilosti a zručnosti na seba nadväzujú
- cieľ – žiak vie, čo je cieľom učenia (sa) a stotožňuje sa s ním
- situovanosť učenia – učenie prebieha vždy v určitom globálnom sociálnom, ekonomickom či politickom kontexte, ktorý ovplyvňuje každodenný život ľudí a ktorý je potrebné pri vzdelávaní zohľadniť
- autoregulatívnosť – žiak postupne preberá zodpovednosť za svoje vlastné učenie sa, pričom sa zohľadňujú rôzne predpoklady a štýly učenia sa žiaka
- Veľmi dôležitou úlohou učiteľa je nielen vyučovať, t. j. odovzdávať učivo, ale aj naučiť žiakov učiť sa. Aplikovať vo vyučovaní také aktívne procesy zamerané na žiakov, žiaka, ktoré ho „donúti“ chtiac-nechtiac vytvárať si, na základe informácií a skúseností získaných z tohto učiva, svoju vlastnú zmysluplnú a viacnásobne prepojenú sieť vedomostí

Na štvrtom stretnutí sme absolvovali otvorenú hodinu finančnej gramotnosti s rámcovým programom: Medzi predmetové odovzdávanie pedagogickej skúsenosti.

Členenie hodiny:

1. Úvod
2. Výber témy
3. Výber metódy
4. Príprava metodiky vyučovacej hodiny
5. záver

1. V úvode stretnutia sa všetci členovia klubu oboznámili s aktuálnymi trendami využívania aktivizujúcich metód využívaných na výuku ekonomických predmetov.

2. Výber témy otvorenej hodiny „inflácia“ bol ovplyvnený aktuálnou ekonomickou situáciou v spoločnosti spojenou s historickým rastom cien nielen výrobných komodít, ale aj spotrebných tovarov a služieb.

Žiakov chceme upozorniť, že v čase elektronických peňazí a zmien už centrálné banky nemusia mať ponuku peňazí úplne pod svojou kontrolou. Avšak vysoké tempá inflácie (cválajúca a hyperinflácia) sú takmer vždy spôsobené nadmernou emisiou peňazí zo strany centrálnej banky.

Taktiež chceme poukázať na fakt, že v dôsledku inflácie dochádza k prerozdeleniu bohatstva – v prospech tých, ktorí „platia“, a na úkor tých, ktorým sa „platí“. Dlžníci získavajú, veritelia strácajú. Najhoršie sú na tom tí, ktorí majú fixný príjem – dôchodcovia, študenti, aj učitelia...

Výber metódy. Aktivizujúce metódy by mali byť tie, ktoré podporia aktívnu účasť a spoluúčasť žiaka na získaní vedomostí a poznatkov. Veľmi dôležitou úlohou učiteľa je nielen vyučovať, t. j. odovzdávať učivo, ale aj naučiť žiakov učiť sa. Aplikovať vo vyučovaní také aktívne procesy zamerané na žiakov, žiaka, ktoré ho „donúti“ chtiac-nechtiac vytvárať si, na základe informácií a skúseností získaných z tohto učiva, svoju vlastnú zmysluplnú a viacnásobne prepojenú sieť vedomostí.

Nepochybne pri aktívnom vyučovaní žiaci študujú myšlienky, pracujú s textom, riešia problémy a aplikujú získané vedomosti do praxe.

Vyučovaciu metódu učiteľ zvolí na základe cieľa výučby, obsahu učiva a jeho analýzy. Medzi kritériá optimálneho výberu vhodnej metódy výučby patria:

- 1. Cieľ vyučovacej jednotky** – čo má žiak po realizácii vyučovacej metódy ovládať.
- 2. Obsah učiva** – či sa konkrétne učivo dá naučiť prostredníctvom vyučovacej metódy.
- 3. Materiálno-technické vybavenie**, ktoré je nevyhnutné, aby realizácia vyučovacej metódy bola úspešná a efektívna.
- 4. Predpoklady žiakov** – či úroveň ich doterajších vedomostí a zručností umožní pochopiť podstatu učiva realizovaním zvolenej vyučovacej metódy.
- 5. Možnosti učiteľa** – na základe svojich pedagogicko-psychologických a odborných vedomostí by mal učiteľ zvoliť na každú vyučovaciu situáciu zodpovedajúcu účinnú aktivizujúcu metódu. Mal by poznať čo najviac metód, aby ich mohol funkčne a tvorivo využívať v procese vzdelávania a výchovy.

V rámci prípravy otvorenej hodiny sme použili inscenačnú aktivizujúcu metódu - hranie rolí.

Inscenačné metódy vo svojej podstate čerpajú hlavne z divadelných výstupov. Ich princípom je navodenie výukových inscenačných modelov a následne aktívne zapojenie žiakov prostredníctvom vlastnej prezentácie. V simulovaných podmienkach žiaci hrajú svoju zverenú rolu a spontánne improvizujú. Cieľom metódy je okrem schopnosti učiť sa riešiť praktické životné situácie aj sociálne učenie.

Podstata metódy „hrania roly“ spočíva v simulácii stanovených situácií a riešenie sa realizuje pomocou hrania rolí žiakmi. Téma inscenácie vyžaduje pochopenie podstaty jednotlivými aktérmi, dostatočný priestor na tvorivé rozvíjanie ich individuálnych stratégií a dostatočne silnú osobnú motiváciu.

Pomocou tejto metódy sa u žiakov rozvíjajú, napríklad tieto kompetencie: čítanie s porozumením, schopnosť hrať rolu, schopnosť odborne sa vyjadrovať, písanie, formulácia viet, schopnosť riešiť problémy, schopnosť pracovať vo dvojici, komunikatívnosť, schopnosť prezentovať dosiahnuté výsledky, schopnosť oponovať, schopnosť analyzovať, schopnosť syntetizovať.

Obrovskou výhodou inscenačných metód je ich pozitívny vplyv na vytváranie sociálnych väzieb v triede. Ďalším dôležitým momentom je napĺňanie žiakových kompetencií – okrem komunikačnej kompetencie aj kompetencie riešenia problémov, občianskej a personálnej.

Zároveň prostredníctvom tejto výukovej metódy je možné naplňovať prierezové témy a posilňovať medzipredmetové vzťahy. Nevýhodou tejto metódy je jej časová náročnosť, umenie vybrať dobrú tému a problém zapojenia celej skupiny alebo triedy.

4. Príprava metodiky vyučovacej hodiny. Členovia PK FG spoločne pracovali na vytvorení metodiky otvorenej hodiny (ciele, kompetencie, metódy, pomôcky, organizačná štruktúra hodiny), v ktorej sme použili vyučovaciu metódu hrania rolí – *Súdny proces so slečnou Ann Flation Problém*.

Spracovaná metodika vrátane scenára súdneho procesu je výstupom, ktorý bude uvedený v prílohe tohto stretnutia členov FG.

V nadväznosti pokračovalo ďalšie stretnutie na tému: „Ekonomické rozdiely medzi fungovaním jednotlivca a rodinou“. V diskusií skonštatovali, že podstatou ekonomického rozdielu medzi fungovaním jednotlivca a rodiny je predovšetkým miera zodpovednosti za ekonomické rozhodnutia. V prípade jednotlivca pri neuváženom rozhodnutí je negatívny dopad iba na jedinca. V prípade rodiny to má katastrofálny dopad na všetkých členov rodiny.

Členovia pedagogického klubu živo diskutovali na modelové príklady zo života a poukazovali na vhodnosť či nevhodnosť momentálnych rozhodnutí. Hľadali sa odpovede na otázky:

- Aké sú rozdiely medzi osobným a rodinným rozpočtom?

Medzi osobným a rodinným rozpočtom neexistuje zásadný rozdiel. Hovoríme, že správne zostavený rozpočet pomáha získať kontrolu nad finančnou situáciou rodiny. V rodinách to funguje rôzne. Niekde si rozpočet nerobia, niekde majú obálky, do ktorých si odkladajú presné sumy podľa výšky výdavkov, niekde si rozpočet robia pomocou rôznych programov a kalkulačiek v počítači. Každému vyhovuje iný systém.

- Zvykneme finančne plánovať?

Finančný plán je informáciou o príjmoch a výdavkoch v danom čase. Pre potreby plánovania si niekto môže robiť denný, týždenný, mesačný alebo aj ročný rozpočet. Najčastejším dôvodom,

prečo si niekto robí osobný finančný plán, je nejaký cieľ (niečo čo chceme dosiahnuť; pocit/potreba, ktorú potrebujeme uspokojiť) napríklad kúpa nového počítača, auta, bytu.

Finančný plán:

- krátkodobý (na obdobie 1 mesiaca až 2 - 3 rokov) – patria sem výdavky ako, napr. kúpa novej chladničky, rozsiahlejšia oprava auta, letná dovolenka a pod. Na tieto ciele je možné odkladať financie pravidelne, ale i jednorazovo (napr. z koncoročných odmien v práci).

- strednodobý (na obdobie 3 - 10 rokov) – spadá sem plánovanie väčších výdavkov a cieľov. V praxi sem zaraďujeme kúpu bytu, nového auta, či väčšiu rekonštrukciu domu. Pre rodinu je finančne náročným obdobie materskej dovolenky, plánovanie rezervy na túto udalosť je preto tiež veľmi dôležité. Pri plánovaní strednodobého rozpočtu je potrebné sústrediť sa aj na budúce úspory. Existuje viacero foriem šetrenia si peňazí (napr. stavebné sporenie, terminované účty v bankách a pod.)

- dlhodobý (na obdobie 10 rokov a viac) – sem zaraďujeme, napr. zabezpečenie financovania štúdia detí, zabezpečenie vlastného dôchodku (renty), výstavba domu, vlastné podnikanie. Mnohokrát sa stretneš s názorom, že dôležitejšie je sústrediť sa na súčasné ciele a až neskôr sa venovať tým dlhodobým. Tieto ciele sa však volajú 28 dlhodobé práve preto, lebo na ich dosiahnutie sa treba pripravovať dlhý čas. Preto správne finančné plánovanie rieši tieto ciele priebežne a zároveň s ostatnými bližšími výdavkami a cieľmi.

- Aká môže byť bilancia osobného rozpočtu?

Čo ak sa stane niečo s čím si nepočítal? Najčastejšie ide o situácie, keď musíš minúť viac peňazí ako si plánoval alebo nejaký príjem mešká. Musíš sa vrátiť k svojmu plánovanému rozpočtu a spraviť v ňom potrebné úpravy tak, aby tvoje misky v rozpočte ostali v rovnováhe. Zváž si, či je pre teba jednoduchšie si nájsť ďalšiu brigádu, aby si zvýšil svoj príjem alebo sa zriekneš kina, výletu alebo niečoho iného, aby boli tvoje výdavky pod kontrolou. Ak máš opačný problém, že príjmy sú vyššie ako výdavky, blahoželáme, vytváraš si úspory. V tomto prípade sa odporúča mesačne si odložiť aspoň 10% zo svojich príjmov.

Bilancia osobného rozpočtu môže byť:

- vyrovnaná (príjem = výdavky),
- prebytková (ušetril si),
- schodková (máš dlhy).

Niekoľko odporúčaní ako riadiť svoje osobné peniaze:

- Ak s plánovaním svojho rozpočtu začínaš, rozdeľ si každý mesiac na štyri týždne. Naplánuj si na každý týždeň svoje príjmy a výdavky, aby si v tom mal lepší prehľad.
- Rozpočet si pravidelne kontroluj a nič nenechávaj na náhodu. Pravidelne si zaznač skutočné príjmy a skutočné výdavky, ktoré si odkontroluješ pomocou bločkov z registračnej pokladnice, či iných dokladov.
- Nakupuj iba to, čo bolo plánované a máš to v zozname. Ak niečo kupuješ, nekupuj to hneď v prvom obchode. Porovnaj si ceny vo viacerých obchodoch. Skús porovnať ceny tovaru aj na internete. Informuj sa o výpredajoch, kde sa dá nakupovať so zľavami. Porovnaj kvalitu tovarov a buď múdry nakupujúci.

V nasledujúcom stretnutí klub finančnej gramotnosti spracoval tému z oblasti finančnej gramotnosti-osobné hodnoty ,finančné ciele a finančné priority.

Členovia vychádzali okrem metodiky a základných zásad vyučovacieho procesu aj z Metodiky pre zapracovania a aplikácie tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl. Každý máme iné finančné priority.

Najhlúpejším spôsobom ako prísť o svoje „bohatstvo“ je nič finančne neplánovať a nechať veci plynúť bez akejkoľvek interakcie.

Pomocou metódy hrania rolí sa u žiakov rozvíjajú, napríklad tieto kompetencie ČG: čítanie s porozumením, schopnosť hrať rolu, schopnosť odborne sa vyjadrovať, písanie, formulácia viet, schopnosť riešiť problémy, schopnosť pracovať vo dvojici, komunikatívnosť, schopnosť prezentovať dosiahnuté výsledky, schopnosť oponovať, schopnosť analyzovať, schopnosť syntetizovať.

BUSINESS > VALUES

📌 Aké sú vaše osobné hodnoty? Ako definovať & žiť podľa nich

by Andrew Blackman Dec 8, 2020 (Updated Dec 6, 2021)

Read Time: 15 mins Languages: Slovenčina

Values Business Planning Goal Setting How-To

Slovak (Slovenčina) translation by Jakub Dokoupil (you can also view the original English article)

Žijú svoje osobné hodnoty zvuky jednoduché – aspoň teoreticky. Vaše hodnoty, koniec koncov, sú jednoducho veci, ktoré sú dôležité pre vás v živote, takže by malo byť prirodzené žiť podľa nich.

POZRITE SA NA SVOJ MAJETOK, AKO NA SVOJE OSOBNÉ BOHATSTVO – POMÔŽE TO!

13. 10. 2020, Blog, Investovanie

V minulých článkoch som sa venoval viac - menej dôvodom, prečo treba sporiť a plánovať budúcnosť, ako aj tomu, že to význam má. Najhlúpejším spôsobom ako prísť o svoje „bohatstvo“ je nič finančne neplánovať a nechať veci plynúť bez akejkoľvek interakcie.

Wealth – Vaše bohatstvo.

Čo je to Wealth? Znamená to hojnosť, bohatstvo, blahobyt. V zásade ide o **sumár Vašich čistých finančných aktív a fyzických majetkov**, ktoré majú takú hodnotu, aby ste s nimi mohli robiť transakcie- teda premenu na inú formu bohatstva (aktív). Robiť transakcie znamená, že môžete prediť nehnuteľnosť a získať peniaze. Peniaze môžete zmeniť na akcie, drahé kovy, šperky, vzácne obrazy a naopak. Sťažka však do bohatstva môžete počítať svoj televízor, bicykel, alebo gauč, aj keď určitú hodnotu majú. Špecifické je auto. Niekedy je súčasťou bohatstva a niekedy nie (napríklad, štvorročná Škoda Octavia áno, 15 ročná nie, ale 60 ročná v dobrom stave už zase áno).

Je dobré poznať pojmy **hrubé finančné aktíva** - tie tvoria hotovostné peniaze, bankové vklady, cenné papiere, ktoré sú likvidné a **čisté finančné aktíva** čo sú vlastne hrubé finančné aktíva, od ktorých sa odrátajú Vaše dlhy.

Vaše bohatstvo je teda tvorené peniazmi, cennými papiermi, zberateľskými a umeleckými predmetmi, ktoré sa dajú speňažiť, nehnuteľnosťami, avšak po odpočítaní Vašich záväzkov, teda úverov a ostatných dlhov.

Finančná skupina Allianz u nás zastúpená poisťovňou zverejňuje každoročne analýzu hospodárenia, majetku a záväzkov domácností. ALLIANZ GLOBAL WEALTH REPORT 2020. V správe za rok 2019 zoradil do tabuľky Finančný majetok domácností z 57 krajín sveta. Podľa údajov o počte obyvateľov OSN a údajov o HDP MMF týchto 57 krajín predstavovalo 72 % svetovej populácie a 92 % svetového nominálneho HDP v roku 2019.

Siedme stretnutie malo tri časti. V prvej časti stretnutia sme si ujasnili pojmy chudoba a bohatstvo. Definície k týmto pojmom je niekoľko, niektoré sa od seba líšia, ale koniec koncov sú si podobné. My sme sa zhodli, že chudoba znamená neschopnosť zabezpečiť množstvo statkov, ktoré sú práve postačujúce na udržanie minimálneho životného štandardu. Je to stav, ktorý nezaistuje človeku základné podmienky pre dôstojný život a uspokojenie najzákladnejších ľudských potrieb. Je spojený so značnou hmotnou núdzou, nedostatkom potravín, nezávadnej pitnej vody, ošatenie, zlé situácie s bývaním, nedostatočným či žiadnym prístupom k základnej

zdravotnej starostlivosti , vzdelanie , a pod. Dôsledkom chudoby býva chronický hlad , podvýživa, nedostatočná imunita alebo nevzdelanosť, náchylnosť k chorobám, depresia , vysoká detská úmrtnosť , alebo nízka stredná dĺžka života . Je stavom kedy sú životné podmienky človeka v rozpore so základnými ľudskými právami . Z hľadiska sociálnej politiky predstavuje chudoba jeden z najťažšie riešiteľných problémov. Zároveň chudoba predstavuje jeden z najvýraznejších motivačných prvkov, kedy je motorom vzdelania, migrácie obyvateľstva atď.

Delenie chudoby: Absolútna chudoba - je niekedy tiež nazývaná ako extrémna chudoba alebo úplná chudoba. Je definovaná Organizáciou Spojených národov ako živobytie za menej ako 1,90 \$/deň na osobu (k roku 2015) a ako stav charakterizovaný vážnym nedostatkom základných ľudských potrieb, vrátane jedla, bezpečnej pitnej vody, hygienického zariadenia, zdravia, prístrešia , vzdelanie a informácií. Extrémna chudoba závisí nielen od príjmu, ale aj od prístupu k službám .

Relatívna chudoba nie je objektívnym meradlom, ale je definovaná spoločenským kontextom. Úroveň relatívnej chudoby sa neporovnáva celosvetovo, ale v danej komunite jedinca.

Bohatstvo predstavuje súhrn hnuťelného a nehnuteľného majetku, ktorým môže bez obmedzenia disponovať osoba (rodina) a vďaka tomu si zlepšuje štandard života.

V tejto časti sme aj diskutovali o príčinách a dôsledku chudoby v jednotlivých krajinách.

Zhrnuli sme tieto príčiny: historický vývoj územia, choroby, nevzdelanie, vládne zlyhanie, geografická poloha.

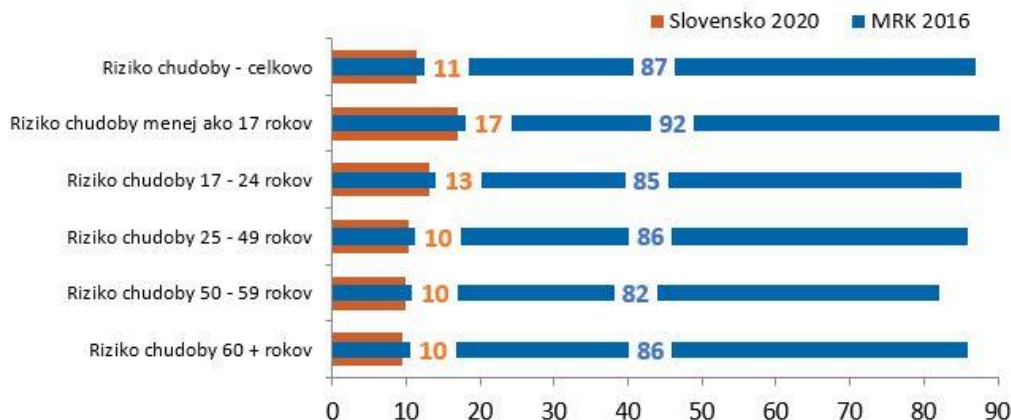
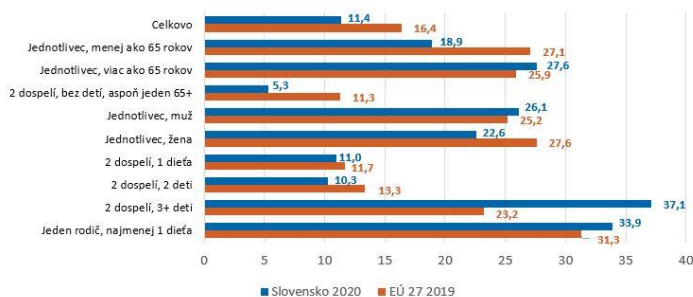
Dôsledky chudoby na spoločnosť v krajine: hlad, zdravie, vzdelanie, kriminalita, strata obydli.

V druhej časti sme sa zaujímali o situácii na Slovensku. Koľko ľudí trpí, alebo je na hranici chudoby, . ktoré regióny sú najviac postihnuté chudobou. Tieto informácie nám poskytol štatistický úrad SR a webová stránka NBS (národná banka Slovenska).

Podľa štatistík NBS je rizikom chudoby na Slovensku ohrozených približne 615 tisíc osôb, resp. 11,4 % populácie Slovenska. Spolu s Českou republikou a Fínskom patríme medzi krajiny s najnižšou mierou rizika chudoby v Európe. Najmenej sú ohrozené domácnosti tvorené dvoma dospelými osobami. Naopak najvyššiemu riziku chudoby čelia domácnosti s 3 a viac deťmi, osamelí rodičia s maloletými deťmi , resp. jednotlivci s vekom nad 65 rokov. V porovnaní s priemerom 27 krajín Európskej Únie je celkové riziko chudoby nižšie o 5 p. b.. Menej náchylné sú najmä domácnosti jednotlivcov mladších ako 65 rokov a 2 dospelých bez detí, z ktorých aspoň jeden má 65 a viac rokov.

Aj keď je na Slovensku relatívne výrazný rozdiel v mzdách a starobných dôchodkoch medzi mužmi a ženami, osamelé ženy čelia o 3,5 p. b. nižšiemu riziku chudoby ako osamelí muži.

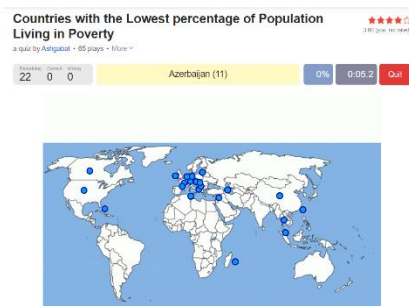
Najväčšie zastúpenie chudoby je v Banskobystrickom, Prešovskom a Košickom kraji. V správe NBS boli publikované vhodné nástroje na boj proti chudobe: efektívne a adresné politiky sociálnej inklúzie, aktívne politiky trhu práce, podpora vzdelávania a inovácií a rozvoj základnej infraštruktúry.

V 3.časti sme sa bližšie pozreli na situáciu vo svete. Zisťovali sme, ktoré krajiny trpia chudobou najviac a ktoré naopak, sú najbohatšie. Celkovo medzi najchudobnejšie krajiny patria štáty Afriky. Dôvodov je hneď niekoľko, ale tie boli predstavené v prvej časti (nevzdelanie, choroby, vojny, vláda, geo. poloha a historický vývoj).

Naopak, medzi najbohatšie krajiny patria Švajčiarsko, Island a Austrália. Zaujímavé, je že niektoré štáty z top 10 najbohatších sú rozlohou a počtom menšie, príp. podobné ako Slovensko. Ale v porovnaní s priemerným majetkom obyvateľa daných krajín, tak priemerný Slovák disponuje cca s 25tis. majetkom. Slovensko má takmer rovnaký priemerný majetok na obyvateľa ako Poľsko. V porovnaní s ostatnými susednými krajinami zaostávame, okrem Ukrajiny.

V ďalšom stretnutí dominovala téma Dobročinnosť a charita počas Vianoc. Spoločným poslaním mnohých vianočných podujatí je byť blízko pri človeku, ktorý je v núdzi, či už v hmotnej alebo osamote... pomáhať ľuďom v núdzi bez ohľadu na vierovyznanie, rasu či politické zmýšľanie... **Zoznam zaregistrovaných charitatívnych organizácií** nájdeme na <https://www.svps.sk/potraviny/charitativne-organizacie.php>. Je ich oficiálne zaregistrovaných

43. Pracujú aj kresťanské charitatívne organizácie a spolky. Naša škola sa aj tento rok zapojila do Iniciatívy Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok. Iniciátorkou myšlienky je Janka Galatová, ktorá založila túto skupinu v roku 2017a oslovila svojich známych aby sa zapojili do zbierky darčiekov pre seniorov v domovoch dôchodcov. Z časového hľadiska je možné dobrovoľnícke činnosti realizovať:

KOĽKO LÁSKY
sa zmestí do krabice od topánok?

V ODBORI OD 19.11.2021 DO 31.12.2021 ZBERATEĽNÁ ÚČ. SÚVŔHY KRAJ

KRABÍČKY PLNÉ LÁSKY

Požehnanie i šťastie Vianoc seniorov po celom Slovensku darčekom, ktorý zahrnie pri ardi Vianocih Nášťte krabíčky od topánok miláčikom, ktoré potrebujú bádku, alebo ocúsku v domove dôchodcov. Často je to jediný darček, ktorý dostanú, preto do krabíčky nevyhnutne vložiť aj krátku vlnku srdca Medzi by osamotených a kľudného trávenia.

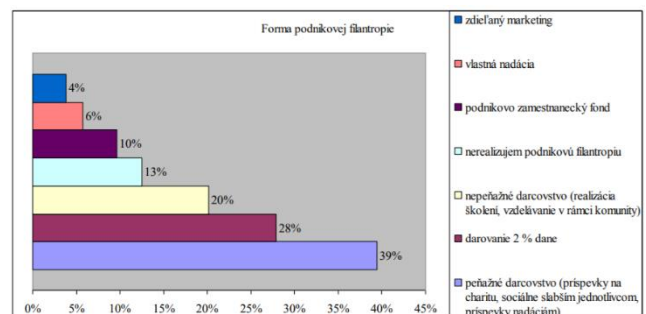
Niečo Staršie niečo pre starších ľudí, čo potrebujú, upokojujúca hudba...	Niečo Teplé niečo, čo im dá teplo, čo im dá, čo im dá, čo im dá...	Niečo Na Zábavu niečo, čo im dá, čo im dá, čo im dá, čo im dá...
Niečo Sladké niečo, čo im dá, čo im dá, čo im dá, čo im dá...	Niečo Málo niečo, čo im dá, čo im dá, čo im dá, čo im dá...	Niečo Za Srdca niečo, čo im dá, čo im dá, čo im dá, čo im dá...
Niečo Vianočné niečo, čo im dá, čo im dá, čo im dá, čo im dá...		

- dobrovoľné zapojenie pri jednorazových akciách (Deň narcisov),
- dlhodobá dobrovoľná pomoc (osobná asistencia),
- dobrovoľná služba (v linkách pomoci, dobrovoľní hasiči).

Za dobrovoľníctvo sa vo všeobecnosti považuje neplatená uvedomelá činnosť, ktorá je vykonávaná z vlastnej vôle v prospech druhých. Túto činnosť človek vykonáva, aby pomohol rodine, blízkym, svojej komunite, čiže vykonáva dobrovoľníctvo vzájomne prospešné, alebo ju vykonáva v prospech iných, spoločnosti, potom je to dobrovoľníctvo verejnoprospešné. Dobrovoľníctvo prináša konkrétnu pomoc tomu, kto ju potrebuje, ale zároveň poskytuje dobrovoľníkovi pocit zmysluplnosti, je zdrojom nových skúseností a obohatením v medziľudských vzťahoch (cvičenie 9-A). Vo Všeobecnej deklarácii o dobrovoľníctve (2001), ktorá bola schválená Medzinárodnou asociáciou dobrovoľníckeho úsilia IAVE v Medzinárodnom roku dobrovoľníctva, sa uvádza, že dobrovoľníctvo: je založené na osobnej motivácii a slobodnom rozhodnutí, je to spôsob podpory aktívnej občianskej participácie a záujmu o rozvoj komunity, má formu skupinovej aktivity, vykonávanej väčšinou v rámci určitej organizácie, zvyšuje ľudský potenciál a kvalitu každodenného života, posilňuje ľudskú solidaritu, poskytuje odpovede na dôležité výzvy našej súčasnosti a snaží sa prispievať k vytváraniu lepšieho a pokojnejšieho sveta, prispieva k životaschopnosti ekonomického života a aj k tvorbe pracovných miest a nových profesií.

Situácia na Slovensku v prieskume z roku 2010.

Na tému podnikovej filantropie ako jedného z konceptov spoločensky zodpovedného podnikania sa na Slovensku uskutočňuje viacero prieskumov. Jeden z prieskumov **na tému podnikovej filantropie** (http://www.klubfiremnýchdarcov.sk/prieskumy_SK.html) bol uskutočnený v roku 2010 a skúmal stav uplatňovania tohto konceptu medzi 200 najväčšími podnikmi na Slovensku. Do prieskumu boli zámerne vybrané najväčšie podniky, pričom kritériom bola výška celkových tržieb za rok 2009. Výsledky prieskumu boli nasledovné:

Aktivity pre žiakov inšpirované Ing. Miroslava Dechtárová.

Tieto je možné modifikovať podľa predmetu a prispôbiť časovo tematickému plánu.

2.4.2 Aktivita „Kto je filantrop?“

Ciele aktivity

1. Pochopiť firemnú filantropiu a vedieť vysvetliť jej význam v celospoločenskom kontexte.
2. Objasniť zameranie organizácií, ktoré sa venujú filantropickým aktivitám.
3. Popísať rôzne formy filantropie.
4. Uvedomiť si, že je našou morálnou povinnosťou pomáhať v sociálnej oblasti a v oblasti životného prostredia.

Čas trvania 1 vyučovacia hodina a 15 minút z predchádzajúcej vyučovacej hodiny (medzi nimi je časový rozdiel minimálne 1 až dva dni)

Pomôcky PC s dataprojektorom a PowerPoint

Príprava

Bola nenáročná. Spočívala v správnom sformulovaní zadania pre žiakov.

Priebeh aktivity

15 minút pred koncom vyučovacej hodiny som sa žiakov opýtala, či sa už v minulosti stretli s pojmami *filantrop*, *filantropia* a *spoločensky zodpovedné podnikanie*. Podľa mojich očakávaní niektorí vedeli neurčito opísať človeka - filantropa, ale nevedeli, čo znamená a čoho sa týka filantropia a spoločensky zodpovedné podnikanie. Nadišktovala som im nasledovné zadanie:

S pomocou internetových zdrojov a z vlastnej skúsenosti do nasledujúcej hodiny vypracujte nasledovné úlohy a výsledok spracujte v PP prezentácii:

1. Charakterizujte pojmy „filantropia“ a „spoločensky zodpovedné podnikanie“.
2. Vymenujte 10 oblastí spoločenského života, v ktorých sa firmy môžu venovať filantropii.
3. V oblasti, kde bývate, nájdite 5 firiem alebo neziskových organizácií s filantropickými aktivitami. Opíšte ich aktivity.
4. Predstavte si, že ste vlastníkom firmy a chcete venovať 5 000 eur na dobročinné účely. Ako a komu by ste rozdelili túto sumu (min. 3 organizácie)? Svoj návrh zdôvodnite.

Na druhej hodine žiaci pred spolužiakmi odprezentovali svoje práce. Potom si riešenia navzájom porovnali a hlasovaním vybrali to najlepšie, ktoré som ohodnotila jednotkou. Navzájom si zhodnotili obsahové aj grafické spracovanie. Priemerný čas prezentácie boli 3 až 4 minúty (trieda s malým počtom žiakov).

Ukážka slideov zo žiackych prezenácií je v [prílohe 5](#).

Spätná väzba od žiakov

Žiaci so silnejším sociálnym cítením sú odhodlaní venovať sa filantropii v budúcnosti formou finančných aj nefinančných darov. Počas strednej školy by sa chceli začať venovať dobrovoľníctvu a navštíviť seniorov v domove opatrovateľskej služby, detský domov a psí útulok.

Moje skúsenosti a odporúčania

1. Ak má učiteľ v triede veľa žiakov, namiesto prezentácie môžu vyrobiť plagát so stručným popisom danej témy a obrázkami veľkosti min. A3. Po odprezentovaní si žiaci môžu plagátmi vyzdobíť triedu.
2. Aktivitu môže učiteľ zrealizovať vo všetkých ročníkoch SŠ.
3. Všetci z prítomných žiakov na 2. vyučovacej hodine mali úlohu urobenú. Pri prezentovaní vypracovaných úloh mi povedali, že majú aj vlastné skúsenosti s dobročinnosťou, no nevedeli, že ide o filantropiu.
4. Učiteľ by mal mať pripravenú aj náhradnú alternatívu obsahu 2. vyučovacej hodiny pre prípad, že si žiaci prezentácie neurobia (nedonesú) alebo že budú chýbať.

Aktivita „Míňame a sporíme“

Ciele aktivity

1. Vedieť posúdiť svoje výdavky a upraviť ich tak, aby boli uspokojené základné potreby a súčasne vytvorené peňažné úspory.

2. Vysvetliť možné spôsoby nakladania s usparenými peniazmi.

Čas trvania 20 minút

Pomôcky - tabuľka mesačných výdavkov v elektronickej podobe a PC s dataprojektorom/kópie tabuľky mesačných výdavkov, kalkulačka

Príprava

Pripravili sme si nasledovnú tabuľku mesačných výdavkov manželského páru a slobodného muža s otázkami v elektronickej podobe aj papierovej verzii:

Otázky:

1. Akú maximálnu sumu si mesačne môže ušetriť manželský pár a koľko slobodný muž?
2. Kto sa podľa vás pri svojich výdavkoch správa zodpovednejšie – manželský pár alebo slobodný muž? Prečo?
3. Ktoré spotrebné položky v tabuľke sú fixné a pravidelné (nemôžeme meniť ich výšku z mesiaca na mesiac) a ktoré nie?
4. Ak by si chcel mladý muž mesačne usporiť vyššiu sumu, výdavky na ktoré spotrebné položky by ste mu odporučili znížiť?
5. Čo by ste mohli urobiť s ušetrenými peniazmi okrem ďalšieho míňania na spotrebné položky?

Priebeh aktivity

Zobrazil som tabuľku s otázkami cez dataprojektor. Vyzval som účastníkov, aby si prečítali údaje v tabuľke a otázky, a povedali mi, ktoré pojmy sú pre nich neznáme. Po vysvetlení týchto pojmov (5 minút) sme spoločne pristúpili k riešeniu otázok. V priebehu 2 minút mali výpočtom zistiť odpoveď na 1. otázku (manželský pár mesačne môže usporiť až 405 eur a slobodný muž 55 eur). Pri ďalších otázkach sme viedli spoločnú diskusiu.

Tabuľka 2. Mesačné výdavky

Spotrebná položka	Manželský pár	Spotrebná položka	Slobodný muž
Energie	40 €	Energie	25 €
Bývanie	150 €	Bývanie	200 €
Strava	200 €	Strava	150 €
Oblečenie	50 €	Oblečenie	80 €
Doprava / Cestovné	50 €	Doprava / Cestovné	50 €
Kultúra	25 €	Kultúra	40 €
Hypotekárny úver	230 €	Spotrebný úver	120 €
Zdravotná starostlivosť	30 €	Zdravotná starostlivosť	10 €
Životné poistenie	70 €	Životné poistenie	-
Ostatná spotreba	50 €	Ostatná spotreba	100 €

Prameň: vlastné spracovanie

Čistý mesačný príjem mladého bezdetného manželského páru: 1 300 eur
Čistý mesačný príjem mladého slobodného muža: 830 eur

Spätná väzba:

Aktivita za im zdala zaujímavá, užitočná a zábavná (najmä diskusia ku štvrtej otázke). Niektorí sa vyjadrili, že ich pri rozhodovaní o svojich výdavkoch pri obmedzených príjmoch, ešte stále čaká „ťažký život“.

V záverečnom 10. stretnutí tohto polroku sme analyzovali Evidencia príjmov a výdavkov
Príjmy – pravidelné, nepravidelné, jednorazové.

Rozdelenie zdrojov príjmu:

- príjmy zo zamestnania – čistý mes. príjem, bonusy, iné príjmy,
- príjmy z podnikania,
- ostatné príjmy – prenájom nehnuteľnosti, rodičovský príspevok, prídavky na deti, soc. dávky, dôchodok, brigáda, doučovanie, iný príjem (dary, výhry..).

Výdavky – pravidelné, kontrolovateľné, jednorazové

Výdavky na pasíva (nepriinášajú zisk, len odčerpávajú finančné zdroje) – bývanie, cestovanie, auto, vedenie domácnosti, záväzky, dlhy.

Výdavky na aktíva (do majetku ktorý nám prináša zisk, zhodnocuje zdroje) – vkladové aktíva (sporenia), prenájmy, poistenia.

Vypracovanie osobného rodinného finančného plánu

1. Sumarizácia príjmov.
2. Sumarizácia výdavkov.
3. Rozdiel medzi príjmami a výdavkami (rozpočet).
4. Optimalizácia výdavkov.
5. Kontrola a pravidelný audit rozpočtu.

Ideálne finančné miery:

10 % z príjmu - by malo smerovať na tvorbu finančnej rezervy,

20 % z príjmu - na tvorbu aktív a dosahovanie dlhodobých cieľov,

30 % z príjmu - určené na splátky úverov,

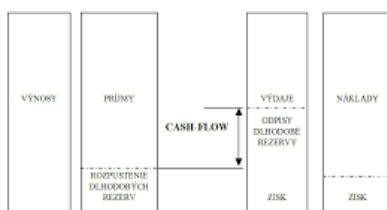
40 % z príjmu – by mala byť maximálna spotreba.

Cash

flow – tok peňazí, rozdiel medzi príjmami

Grafické vyjadrenie vzťahu cash flow

CASHFLOW KVADRANT

a výdavkami.

Finančná sloboda – ak sa chceme dopracovať k tomuto stavu, tak musíme mať svoje financie pod neustálou kontrolou, pravidelne realizovať kolobeh:

1. vykonávať finančnú analýzu, v ktorej zohľadníme svoje reálne finančné možnosti a definujeme dosiahnuteľné ciele,
 2. vytvoriť ideálny finančný plán, ktorý prispôbujeme konkrétnej životnej situácii, jeho optimalizácia,
 3. pravidelný servis, vďaka ktorému vieme vhodne aktualizovať svoj finančný plán
- Výsledkom boli pripravené úlohy:

Príprava učebných materiálov

I. Úloha :

Pani Anna je zamestnaná a jej čistá mzda je 1000 eur. Ako by mala rozdeliť svoj príjem, ak sa chce riadiť podľa ideálnych finančných mier.

II. Úloha :

Klára má príjem vo výške 900 eur. Odkladaním 10 % z príjmu si chce vytvoriť finančnú rezervu vo výške 6 mesačných príjmov. Ako dlho jej to bude trvať (za predpokladu, že sa jej príjmy nezmenia)?

III. Úloha:

Vypracovať jednoduchý rozpočet hospodárenia domácnosti.

Štvorčlenná rodina Adama Nového hospodári v roku 2022 každý mesiac približne s takýmito príjmami a výdavkami: mesačný príjem Adama Nového je 1 100 eur a jeho manželky 750 eur. Ich mesačné výdavky sú nasledovné – inkaso 300 eur, nákup potravín 300 eur, školské výdavky (internát, strava, školské potreby) 200 eur, nákup oblečenia 150 eur, hygienických potrieb 70 eur, sporenie 145 eur, poistenia (auto, domácnosť) 65 eur, údržba domu a záhrady 100 eur, sporenie 100 eur, nákup pohonných hmôt 100 eur, splácanie pôžičky 110 eur.

S akým rozpočtom hospodári rodina Nová?

Môže si rodina Nová dopriať letnú rodinnú dovolenku v zahraničí vo výške 2500 eur v mesiaci august?

IV. Úloha:

Navrhnuť riešenie - vykrytie schodkového rodinného rozpočtu.

V. Úloha:

Analyzujte rozpočet Slovenskej republiky na rok 2022. Zistite, či je schodkový alebo prebytkový.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Z jednotlivých stretnutí vzišli nasledujúce závery:

1. Odporúčame, implementovať aktivity prezentované v prvom stretnutí – osvojenie si ekonomických pojmov cez nástroj ošesmerovka a krížovka s ohľadom na zámer buď ako motivácia v úvode hodiny alebo zhrnutie pojmov v závere vyučovacej hodiny.
 2. Využívali nadobudnuté vedomosti k analýze finančného spotrebiteľa, možnosti riešenia reklamácie chybného tovaru, aké k dispozícii má spotrebiteľ aj na európskom trhu. A opäť jeden tip na kvíz Finančnej gramotnosti, samotestovanie a využitie aj aplikácie cez GetKahoot.com
 3. Využívali alternatívne zdroje pre výuku.
 3. Ukázať nástroje – aplikácie na monitorovanie využívania financií, aby žiaci získali obraz a aj grafickú analýzu využívania svojich financií.
 4. V rámci medzi predmetových vzťahov a odovzdávaní pedagogických skúseností, by sa pri príprave tejto otvorenej hodiny mohla využiť spolupráca či už s členmi PK ČG alebo s členmi predmetovej komisie spoločensko vedných predmetov.
- Pomocou metódy hrania rolí sa u žiakov rozvíjajú, napríklad tieto kompetencie ČG: čítanie s porozumením, schopnosť hrať rolu, schopnosť odborne sa vyjadrovať, písanie, formulácia viet, schopnosť riešiť problémy, schopnosť pracovať vo dvojici, komunikatívnosť, schopnosť

prezentovať dosiahnuté výsledky, schopnosť oponovať, schopnosť analyzovať, schopnosť syntetizovať.

5. Pri tvorbe aktivít v rámci vyučovania vychádzajúcich z kladenia otázok, by učitelia mali brať na vedomie potrebu tvorby otázky:

- s dôrazom na aktívne zapojenie študentov,
- s dôrazom na kritické myslenie,
- so zameraním sa na vyššie úrovne učenia.

6. Členovia klubu upozornili, že v učebniciach sa nenachádza dostatočné množstvo úloh zameraných na jednotlivé procesy porozumenia a kritického hodnotenia obsahu financií. Je preto vhodné, aby učitelia vedeli zostaviť čo najvhodnejšie typy úloh pri práci s textom, ktoré bude možné využiť pri preberaní nového učiva, opakovaní, testovaní.

7. Naše skúsenosti hovoria, že schopnosť stredoškolských študentov správne aplikovať teoretické vedomosti a spravovať svoje peniaze nie je na požadovanej úrovni. Stredoškoly si často neuvedomujú potrebu vytvárania finančnej rezervy a dôležitosť vytvárania úspor. Stredné školy musia aktívne vyhľadávať a implementovať nové postupy, formy a metódy vo vzdelávacom procese. Mali by sme vytvárať väčší priestor pre využitie moderných vyučovacích metód zameraných na zlepšenie praktických zručností študentov v oblasti finančnej gramotnosti. Tradičné metódy zamerané na získavanie encyklopedických vedomostí sa ukazujú ako prežité. Mali by sme motivovať a povzbudzovať nadaných študentov, ktorí následne budú motivovať svojich spolužiakov a kamarátov. Vytváranie praktických zručností študentov musí sa stať našim hlavným cieľom.

8. Potreba implementovať netradičné aktivity s cieľom upriamiť pozornosť žiakov na „konzumný“ spôsob života a jeho následky, na problémy z „nadbytku“ ako aj na solidárnosť a možnosť svojím prístupom a konaním prispievať k vytváraniu nehmotných hodnôt, k zmierneniu dôsledkov nerovnováhy, či nepredvídaných okolností v živote človeka. V duchu hesla, jeden nezmôže veľa, ale viacerí, keď sa spoja áno.

9. Filantropia nám dáva to, čo sa nedá kúpiť.

10. S výpočtom usporenej sumy nemal problém nikto. Väčšina účastníkov sa zhodla na tom, že pri svojich výdavkoch sa správa zodpovednejšie manželský pár, pretože manželia cítia zodpovednosť jeden za druhého. Spoločnými silami sme došli k záveru, že medzi pravidelné fixné mesačné položky patria výdavky na energie, bývanie, úvery a životné poistenie.

Diskutabilná bola položka „zdravotná starostlivosť“, nakoľko som ju v zadaní bližšie nešpecifikoval (napr. pravidelné užívanie liekov). Štvrtú úlohu by účastníci riešili rôzne (ušetrenie výdavkov na stravu kupovaním lacnejších potravín alebo držaním diéty, menej chodiť do kina, využívať lacnejší dopravný prostriedok pri ceste do práce, kupovať si lacnejšie neznačkové oblečenie a pod.)

11. Aktivita je vhodná aj pre všetky ročníky SŠ a môže byť použitá na začiatku preberania učiva o sporení a investovaní (najmä diskusia o poslednej otázke). Ale aj ako príprava na dospelosť:-) Prostredníctvom definovania osobných životných potrieb žiak by mal dôjsť k poznaniu možností ako tieto potreby uspokojiť a získať určitú životnú úroveň.

12. V nižších ročníkoch odporúčam najskôr žiakom stručne vysvetliť jednotlivé spotrebné položky (pojmy úver a poistenie, hypotekárny spotrebný úver, životné poistenie), nakoľko dané učivo sa preberá vo vyšších ročníkoch, až potom pristúpiť k realizácii aktivity.

13. Príjmy a výdavky, ich evidencia, osobný finančný plán patria medzi ekonomické kategórie, ktoré sa bezprostredne každodenne dotýkajú rodín učiteľov, žiakov a z tohto dôvodu by sa im mala v rôznych podobách venovať pozornosť nielen v ekonomických predmetoch, ale aj v rámci iných predmetov. S týmito ekonomickými oblasťami majú určité vedomosti a skúsenosti všetci učitelia – učitelia odborných predmetov, spoločenskovedných aj prírodovedných predmetov a pod..

V rámci medzipredmetových vzťahov sa úlohy pripravené členmi PF FG môžu riešiť aj na hodinách občianskej náuky a matematiky.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Dana Janečková
12. Dátum	25.1.2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
15. Dátum	25.1.2022
16. Podpis	